

ОРГАНИЗАЦИОННА ПОЛИТИКА ЗА ЗАКРИЛА И БЕЗОПАСНОСТ НА ДЕТЕТО

на

ФОНДАЦИЯ "ПАРТНЬОРИ-БЪЛГАРИЯ"

Обновена 2021 г.

1. Въведение

Фондация „Партньори-България“ (ФПБ) е регистрирана през 1998 г. в страната, неправителствена организация с независимо управление. Мисията на ФПБ е да подпомага процеса на демократично развитие в България, като оказва съдействие на институции, неправителствени организации и специалисти за подобряване на политиката и практиката в областта на правосъдието, социалните грижи, закрилата на децата, образованието, икономическото развитие и др.

Организационната политика за закрила и безопасност на детето на Фондация „Партньори-България“ е разработена с цел да:

- гарантира спазването на правата на детето във всички дейности, които Фондацията реализира;
- дефинира ясно приемливо и неприемливо отношение и поведение на служителите и партньорите на Фондацията спрямо децата, с които те могат да бъдат в директен и/или индиректен контакт;
- опише процедурата и отговорните лица за прилагане и мониторинг на Политиката, както и за докладване на случаи на злоупотреба и/или насилие над дете

Фондацията счита, че всички форми на злоупотреба, насилие и експлоатация на деца са неприемливи.

Организационната политика за закрила и безопасност на детето е одобрена от Директора и Борда на Фондация „Партньори-България“ през м. юли 2016 г. Документът подлежи на разглеждане и актуализиране на всеки три години.

2. Принципи

Тази Политика за закрила и безопасност на детето е базирана на стандартите за закрила на детето, заложиени в¹:

- Конвенцията за правата на детето на ООН от 1989 г. (както и нейните протоколи);
- всички други, конвенции, свързани със закрилата, безопасността и здравето на децата;
- националното законодателство на Република България;

---

¹ Виж Списък с нормативни актове

- Методически указания, публикувани от Държавната агенция за закрила на детето и международните добри практики.

3. Дефиниции и термини

Организационната Политика за закрила и безопасност на детето е отговорността, която Фондацията има, за да гарантира, че нейните служители, дейности и програми не навреждат на децата, не ги излагат на риск от злоупотреби и че всички опасения на Фондацията по отношение на безопасността на децата в общностите, където работи са докладвани на съответните служби.

‘Не навреждам’ се отнася за отговорността на Фондацията да ‘не наврежда’, или да намали вредата, която може да нанесе непредумишлено в резултат от неподходящи дизайн и изпълнение на проекти /програми/.

1. "Насилие" над дете е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна и социална среда.

2. "Физическо насилие" е причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание без разстройство на здравето.

3. "Психическо насилие" са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето, като подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда.

4. "Сексуално насилие" е използването на дете за сексуално задоволяване.

5. "Пренебрегване" е неуспехът на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури развитието на детето в една от следните области: здраве, образование, емоционално развитие, изхранване, осигуряване на дом и безопасност, когато е в състояние да го направи.

4. Обхват

Тази Политика се отнася за всички служители на Фондацията и нейните партньори.

Под служители разбираме:

- Целият персонал;
- Всички доброволци и стажанти.

Под партньори разбираме:

- Всички работещи по договори, външни консултанти, външни организации и институции, с които Фондацията има взаимоотношения по повод на реализиране на своите дейности;
- Всички членове на Борда;

- Всички партньори, включително и тези в общностите, където Фондацията реализира дейности;
- Гости и посетители.

Всички служители и партньори на Фондация „Партньори-България“ получават екземпляр от Политиката и подписват Декларация (Приложение № 2), с която удостоверяват, че са се запознали с нея и ще спазват включените в нея принципи, Етичен кодекс и процедури.

5. Оценка на риска

Фондация „Партньори-България“ провежда оценка на риска веднъж годишно и/или при необходимост, наложена от реализиране на конкретни дейности по текущи проекти и програми на Фондацията, както следва:

- при индивидуална и групова работа с деца;
- при организиране на компании и други публични събития, насочени към и с участието на деца;
- при разработването на нови проекти и програми.

За извършването на всяка оценка на риска се съставя писмен документ и се попълва риск-регистър, съгласно Приложение № 1 от настоящата Политика. В риск-регистъра се вписват идентифицираните потенциални рискове, оценка на тяхното ниво и възможни действия, предприемането на които ще доведе до намаляване и/или отстраняване на рисковете.

Всяка година се извършва редовен мониторинг на рисковете, предприетите действия за тяхното намаляване и ефективността на мерките за вътрешна закрила на детето. Мониторингът се извършва от определен от Директора на Фондацията служител. Настоящата Политика следва да се преразглежда на всеки три години.

6. Набиране на персонал

Служителите, консултантите и доброволците се наемат съгласно Процедура за набиране, подбор и назначаване на персонал във Фондация „Партньори-България“ имат ясни длъжностни характеристики и при запознаване с настоящата Политика за закрила и безопасност на детето.

Всички бъдещи служители, доброволци и членове на управителни органи ще бъдат своевременно информирани за Политиката на Фондацията във връзка със закрилата на детето. По време на процедурата за интервюиране кандидатите ще трябва да отговорят на въпроси, касаещи предишната им работа с деца.

Обучение на персонала

След назначаване на съответния служител/доброволец, той/тя бива запознат в подробности с Организационната политика за закрила и безопасност на детето и свързаните с нея документи. Всички служители, доброволци и членове на управителния орган получават обучение относно Политиката на организацията за

закрила и безопасност на детето. При назначаването им, служителите получават екземпляр от Политиката и подписват Декларация (Приложение № 2), с която удостоверяват, че са се запознали с нея и, че ще я спазват. Лицата, наети като независими изпълнители по договори, също получават екземпляр от Политиката и подписват Декларация, с която удостоверяват, че са се запознали с нея и, че ще я спазват.

Определен от директора на Фондацията служител периодично запознава екипа на ФПБ с идентифицираните рискове и стратегии за справяне и с актуализации и промени в настоящата политика (в случай, че има такива).

7. Етичен кодекс

Всеки един от служителите на Фондацията, както и партньорите, с които тя работи, трябва да бъде запознат и да подпише Декларация (Приложение № 2 към настоящата Политика), че ще се съобразява и спазва принципите на "Етичния кодекс на работещите с деца", утвърден от Държавната агенция за закрила на детето:

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА РАБОТЕЩИТЕ С ДЕЦА

Въведение:

Етичният кодекс представя стандартите за етично поведение на работещите с деца в сферите на: образование, здравеопазване, социални грижи, правосъдие, вътрешни работи и др.

Моралният кодекс за работата с деца има за цел:

1. Да представят основните ценности и принципи, които работещите с деца трябва да знаят и спазват в своята практика;
2. Да утвърдят волята и стремежа на работещите с деца за етичност в практическата им дейност;
3. Да насочват поведението и подпомогнат работещите с деца в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика
4. Да очертаят моралните отговорности на работещите с деца: към детето, към семейството, помежду им и към обществото.

Раздел I

Основни положения:

Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи :

- Чл.1.** Детството е изключително важен период от живота на човека;
- Чл.2.** Семейството е най- естествената среда за развитието на детето;
- Чл.3.** Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност;
- Чл.4.** На всяко дете е гарантирано правото на :
  - свобода на изразяване на мнение;
  - свобода на мисълта, съвестта и религия;
  - формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно;
- Чл. 5.** Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие;

Чл. 6. Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл.7. Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

Чл.8. Във всички случаи да се защитава по най-добър начин интересите на детето;

Чл. 9. Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация;

Чл. 10. Децата с изявени дарби се ползват от мерките за специална закрила;

Чл.11. Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

Раздел II

Морални отговорности към детето

Чл.12. Да основаваме практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

Чл.13. Да разбираме и уважаваме уникалността на всяко дете.

Чл.14. Да се съобразяваме със специфичната уязвимост на всяко дете.

Чл.15. Да създаваме безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

Чл.16. Да подкрепяме правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл.17. Да работим в най-добрия интерес на детето.

Чл.18. Да осигуряваме на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл.19. Да не участваме в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.

Чл.20. Да не участваме в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл.21. Да познаваме симптомите на насилие над дете - физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване. Да познаваме и спазваме законите и процедурите, защитаващи детето от насилие.

Чл.22. При съмнение за малтретиране да уведомяваме органите за закрила на детето и да следим дали са предприети необходимите мерки.

Чл.23. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете , да му окажем пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл.24. Когато ни станат известни действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, ние имаме моралната и законова отговорност да информираме органите по закрила на детето.

Раздел III

Морални отговорности към семейството

Чл.25. Наша първостепенна отговорност е да подпомогнем семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

Чл.26. Да зачитаме достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичай, език и убеждения.

Чл.27. Да уважаваме ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.

Чл.28. Да информираме семейството за всички решения, отнасящи се до детето, и когато е подходящо, да го включваме във вземането на такива решения.

Чл.29. Да зачитаме правото на семейството да бъде информирано за начина, по който работим с детето.

Чл.30. Да информираме родителите за изследователските проекти, включващи техните деца и да се стремим да им даваме възможност да упражняват правото си да откажат участието, без да изпитват чувство за вина. Да не позволяваме и да не участваме в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл.31. Да не използваме нашите отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не влизаме в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата ни с детето.

Чл.32. Да осигуряваме конфиденциалност на информацията и да зачитаме правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато имаме основания да считаме, че благополучието на детето е в риск.

Чл.33. Ангажираме се с разработването на правила за опазване поверителността на информацията, които да бъдат достъпни и задължителни за целия персонал и семействата. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл.34. В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството, ще работим открито, споделяйки наблюденията си за детето, за да помогнем на всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно ще се въздържаме от вземане страна в конфликта.

Раздел IV

Морални отговорности към колегите

Чл.35. Да изграждаме и поддържаме отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл.36. Да обменяме информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

Чл.37. Да работим за утвърждаване собствения и на колегите си авторитет, като се въздържаме от действия, които биха уронили престижа на професията, и да проявяваме нетърпимост към подобни действия.

Раздел V

Морални отговорности към обществото

Чл.38. Да предоставяме висококачествени програми и услуги. Няма да предлагаме услуги, за които не притежаваме компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.

Чл.39. Да работим за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

Чл.40. Да работим за подобряване на сътрудничеството между организациите както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството .

Чл.41. Да съдействаме за повишаване степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл.42. Да работим за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл.43. Да работим за подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

Задължавам се:

1. Да уважавам уникалността и потенциала на всяко дете.
2. Да работя в най-добрия интерес на детето.
3. В работата си в никакъв случай да не използвам физически наказания и възпитателни методи, уронващи достойнството на детето.
4. Да уважавам и подкрепям семействата при отглеждане и възпитание на децата.
5. Да уважавам колегите и да ги подкрепям и насърчавам в изпълнение на етичните правила /кодекс/.
6. Да поддържам висок стандарт на професионално поведение, като постоянно обогатявам знанията и уменията си.
7. Да служа като застъпник на детето и семейството в общността и обществото.
8. Да спазвам етичните правила, заложиени в този кодекс.

8. Комуникационна политика

В цялостната си комуникационна политика ФПБ се ръководи изцяло от Закона за защита на личните данни².

При работата си с деца, ФПБ се ръководи от следните принципи:

1. Уважаване на достойнството на децата.
2. При заснемане на видео и фотографски изображения ще бъде искано разрешение и/или информирано съгласие от родителите и/или настойниците, както и директно от децата, когато са на възраст, позволяваща им да разберат смисъла на въпроса. (Приложение № 3 "Съгласие за фотографиране, видеозаснемане и използване на изображение").
3. Снимковият и видео материал ще бъде използван само за целите на съответните проекти и дейността на фондацията.
4. Всички изображения ще бъдат надлежно съхранявани и архивирани. Няма да бъдат предоставяни на външни лица, както и няма да бъдат използвани за комерсиални цели.

9. Процедура за подаване на жалби и/или оплаквания

Всички сигнали, съмнения и жалби по отношение на нарушаване на правата на децата и тяхната евентуално застрашаване на тяхната безопасност се подават в писмен вид до директора на Фондация "Партньори-България".

Директорът проучва случая и оценява тежестта на ситуацията, предприемайки следните действия:

1. Подробно изясняване на фактическата обстановка, вкл. и чрез изискване на писмени обяснения от съответния служител на фондацията, който е обект на жалбата/сигнала.

---

² Закон за защита на личните данни, посл. изм. и доп. ДВ. бр.15 от 15 Февруари 2013 г.

2. При преценка на жалбата/сигнала като неоснователни не се предприемат никакви действия.
3. При преценка на жалбата/сигнала като основателни може:
  - да се наложи съответното административно (дисциплинарно) наказание на служителя;
  - сигналът да се предаде на съответните служби и органи по закрила на детето.
4. Жалбите и оплакванията могат да се подават и в свободен писмен текст чрез писмо или друг писмен документ, вкл. и интернет поща, като в тези случаи се завеждат с входящ номер. Служителите са длъжни да предоставят незабавно на лицето подаващо жалба или друго мнение, адреса и/или интернет пощата на фондацията.
5. За всяка жалба/оплакване се завежда досие в което са включени всички налични документи по него, които се съхраняват в централния офис на фондацията. Събраната информация се използва в процеса на актуализиране на Организационната политика за закрила и безопасност на детето.

Риск-Регистър

Кратко описание на дейността	Идентифициран риск	Оценка на тежестта на риска В - висок С - среден Н - нисък	Описание на действията, които трябва да бъдат предприети за намаляване на идентифицирания риск	Резултати	Изводи /препоръки

ДЕКЛАРАЦИЯ

Долуподписаният/ата .....
(трите имена по паспорт)

с ЕГН . . . . ., притежаващ/а .....
(N, издаден от, на)

живуш/а на адрес: .....

Д Е К Л А Р И Р А М, че

На.....г.
/дата/

бях запознат/а и получих подробна, изчерпателна и разбираема за мен информация, както и въвеждащо обучение относно Организационната политиката на Фондация "Партньори-България" за закрила и безопасност на детето.

С настоящото се задължавам да спазвам изискванията на Организационната политика за закрила и безопасност на детето на Фондация "Партньори-България", както и да не нарушавам Етичния кодекс за поведение на работещите с деца, част от посочената политика.

гр. ....,
Дата:

ДЕКЛАРАТОР:

.....
(подпис)

София 1164; ул. „Якубица” №2, ет.3, ап.13, ; тел.: 962 31 74, 489 69 20, факс: 868 80 07
e-mail: partners@partnersbg.org

Дата/място

.....

Събитие:

.....

Съгласие за фотографиране, видеозаснемане и използване на изображения

Долуподписаният /име/ .....

От гр. ....

Изразявам съгласие екипът на фондация “Партньори – България” да ме заснема по време на горепосоченото събитие и да използва изображенията за професионални цели и цели, свързани с разпространение на резултатите от проекта.

Подпис:

Списък с нормативни актове

Конвенция на ООН, приета от ОС на ООН на 20.11.1989 г. ратифицирана с решение на ВНС от 11.04.1991 г. - ДВ, бр. 32 от 23.04.1991 г. В сила от 3.07.1991 г.

Други конвенции, свързани със защита на правата, безопасността и здравето на децата:

- Конвенция на МОТ /№ 182/ относно забраната и незабавни действия за ликвидирането на най-тежките форми на детския труд, ратифицирана със закон, приет от 38-о Народно събрание на 21.06.2000 г. - ДВ, бр. 54 от 4.07.2000 г. Издадена от Министерството на труда и социалната политика, обн., ДВ, бр. 68 от 3.08.2001 г., в сила от 28.07.2001 г.

- Препоръка 190 относно забраната и незабавни действия за ликвидирането на най-тежките форми на детския труд. Генералната конференция на Международната организация на труда, свикана в Женева от Административния съвет на Международното бюро на труда и провела своята 87-ма сесия на 1 юни 1999 година.

- Конвенция за защита на децата и сътрудничество в областта на международното осиновяване, ратифицирана със закон, приет от 39-о Народно събрание на 31.01.2002 г. - ДВ, бр. 16 от 12.02.2002 г. Издадена от Министерството на правосъдието, обн., ДВ, бр. 78 от 13.08.2002 г., в сила за Република България от 1.09.2002 г.

- Конвенция на СЕ за признаване и изпълнение на решения за упражняване на родителски права и възстановяване упражняването на родителските права, ратифицирана със закон, приет от 39-то НС на 26.02.2003 г. - ДВ, бр. 21 от 7.03.2003 г. Издадена от Министерството на правосъдието, обн., ДВ, бр. 104 от 28.11.03.2003 г., в сила от 1.10.2003 г.

- Конвенция на Съвета на Европа за борба с трафика на хора, ратифицирана със закон, приет от 40-то Народно събрание на 7 март 2007 г. - ДВ, бр. 24 от 2007 г. В сила за Република България от 18 юни 2007 г.

- Хагска конвенция за гражданските аспекти на международното отвлечане на деца (Конвенцията се прилага по отношение на всяко дете, което е имало обичайно местопребиваване в договаряща държава непосредствено преди да бъде нарушено правото на упражняване на родителски права или правото на лични отношения).

- Конвенция на Съвета на Европа за закрила на децата срещу сексуална експлоатация и сексуално насилие

- Конвенция за престъпления в кибернетичното пространство, приета на 109 заседание на Комитета на министрите на Съвета на Европа и открита за подписване в Будапеща на 23 ноември 2001 г.

- Резолюция 1624(2008) на ПА на Съвета на Европа за превенция на първичната форма на насилие към децата: изоставянето при раждане

Националното законодателство по отношение на закрила на детето включва:

- Закон за закрила на детето, посл. изм. и доп. ДВ. бр.8 от 29 Януари 2016г. и Правлник за неговото прилагане, изм. и доп. ДВ. бр.99 от 20 Ноември 2020г.
- Закон за социално подпомагане, посл. изм. и доп. ДВ. бр.71 от 11 Август 2020г. и Правлник за неговото прилагане.
- Закон за семейните помощи за деца, посл. изм. доп. ДВ. бр.14 от 17 Февруари 2021г
- Закон за защита от дискриминация, посл. изм. и доп. ДВ. бр.7 от 19 Януари 2018г.
- Закон за защита от домашно насилие, посл. изм. и доп. ДВ. бр.101 от 27 Декември 2019г.
- Закон за интеграция на хора с увреждания, посл. изм. ДВ. бр.105 от 18 Декември 2018г.
- Закон за народната просвета, посл. изм и доп. ДВ. бр.80 от 16 Октомври 2015г. . и Правлник за неговото прилагане.
- Наредба № I-51 от 12 март 2001 г. за условията и реда за предоставяне на полицейска закрила на детето издадена от Министерството на вътрешните работи, обн. ДВ. бр.30 от 28 март 2001г., изм. ДВ. бр.92 от 17 октомври 2003г., ДВ. бр.62 от 1 Август 2017г.